

עירובין נט. (משנה) עד ס. (משנה)

ביאורי מושגים
 רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה: כגון 2 חצרות הבנויות זו לפניו מזו, החצר החיצונה פתוחה לרה"ר, ולחצר הפנימית אין פתח לרה"ר והיציאה ממנה לרה"ר היא רק דרך החצר החיצונית.
 כשכל חצר עירבה עירוב חצרות לעצמה בלבד, לבני החצר החיצונה אסור לטלטל אף בחצרם, כיון שבני החצר הפנימית ("רגל המותרת במקומה" - בחצר הפנימית) אוסרים על בני החצר החיצונה לטלטל בחצרם (כיון שזו דרך היציאה של הפנימיים, ולהם אסור לטלטל בחיצונה כיון שלא עירבו עימם).
 כל זה לדעת ר"ע, אבל לדעת חכמים רגל המותרת במקומה לא אוסרת שלא במקומה.

משנה

האם ניתן לערב עיר (שלא נכנסים לתוכה 60 רבוא ולכן לא נחשבת רה"ר) בעירוב אחד?
 עיר של יחיד (אפילו אם נעשית של רבים): כן.

עיר של רבים (אפילו אם נעשית של יחיד): כולה: לא (כדי שלא תשתכח תורת רה"ר).

אם יניח חלק מהעיר [נ"י: 50 דיורין. ר"ש: 3 חצרות של 2 בתים] בנפרד - ניתן לערב את כל השאר בעירוב אחד.

אך עיר של יחיד ונעשית של רבים ודרך של רה"ר (ט"ז אמה רוחב) עוברת בתוכה: יש לעשות תקנה לרה"ר שבתוכה באמצעות קנה/קורה משני הצדדים (כדעת ר' יהודה).

אך עיר של רבים שאין לה אלא פתח אחד (ואינה מפולשת): ניתן לערב את כולה בעירוב אחד (כי היא לא דומה לרה"ר).

נחלקו האמוראים האם עיר של רבים קטנה (50 דיורין) צריכה ג"כ שיניח חלק מהעיר בנפרד לפני שיערב את השאר.

מסקנת אביי: ניתן לשם כך להניח בנפרד אף חלק מן העיר שממילא לא היה ניתן לשתף אותו עם העיר. (כגון בית שאחוריו לעיר ופתחו פתוח לחוץ לעיר)

יש דעה בגמרא שהלכה כר"ש, ויש דעה שהלכה שמספיק חצר אחת עם בית אחד.

ברייתא

המשך דין עיר של יחיד (שנעשית של רבים):

- לא ניתן לערב עיר זו לחצאין (ב-2 עירובים).
- ניתן לערב עיר זו בדרכים הבאות:
  1. עירוב אחד לכל העיר.
  2. לערב כל מבוי בפני עצמו.

כי כל העיר נחשבת כמקום אחד, ואם חצי מהעיר יערבו בנפרד הרי האחרים יאסרו עליהם.

בגמרא מובאות 2 מסורות האם גם לרוחבה של עיר לא ניתן לערב לחצאין [שהרי לכל חצי מהעיר יש דרך יציאה נפרדת].

בגמרא מבואר שאין בהכרח לדין זה קשר עם מח' חכמים ור"ע לגבי דין רגל המותרת במקומה האם אוסרת שלא במקומה.

ובתנאי שכל מבוי עשה בפיתחו מחיצה (=תוס'), ובכך גילה דעתו שהוא נפרד משאר בני העיר.

דין סולם

נחשב מחיצה כש:

(1) בעיר של רבים שבצידה האחד יש פתח ובצידה השני סולם.

[ולכן העיר נחשבת עם פתח אחד, וניתן לערב את כולה בעירוב אחד]

(2) השעין על כותל (שבין שתי חצרות) סולמות זה ליד זה באורך של יותר מ10 אמות - אין לחצרות דין של חצרות שנפרצו זה לזה.

נחשב פתח כש:

בסולם שבין 2 חצרות.

[ויכולים לערב ביחד שתי החצרות ולטלטל מזה לזה]

דעת רב - שבמקרה זה תורת פתח עליו - נדחתה.

דין אשפה כדין סולם במקרה שכזה.

אמנם אם הסולם אינו גבוה י' - ודאי שלא ייחשב כמחיצה (אלא כפתח).